

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. Könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felolós szerkesztő:

Dr. Lemberger Ármán.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Uj irány a bajai politikában.

A legközelebbi vasárnapok egyikén megalakul Baján a nemzeti munkapárt és a programot a bajai pártnak az ő régi, kipróbált vezérei fejtik ki.

Leszögeznek Baján is annak a politikának irányító elveit, mely az ország polgárságát s az első sorában Baja népének zömét is meghódította. Programot ad közelebb ez a párt s e politikai hitvallás alá tömörülnek mindazok, akik az igazi hatvanhetet hiszik és vallják.

Hiszik és vallják, hogy a magyar nemzetnek újból reá kell térni a reális nemzeti politika útjára, hogy elhagyván az ábrándok ösvényeit, a valóságok országútján haladjanak. Hiszik és vallják, hogy az országra nézve egyenesen káros volt a koalíciónak az a politikája, amely fölfelé ígerte mindazt, ami a nemzet számára lehetetlen s amely lefelé a nemzet gazdasági és pénzügyi erőt kiuzsorázta, osztályellentéteket teremtett s amely az uralomban való tobzódást, a hatalom kihasználását egyedül való hazafiságnak hirdette. Hogy a hamisított mámorok politikájának buknia kellett, az történelmi szükséglet volt, mert csak a mámor teljessége kellett ahhoz, hogy a kijózanodás elkövetkezzék. A nemzet a tökéletes megrészegülés után érezte azt a csömört, amely örök időre elvette a kedvét a rendszertelenség politikájától, a tudatlanság tombolásától és a rosszakarát cinikus őrjöngéseitől. Mos itt áll a nemzet levetkőzötten, meztelenül és várja, hogy újra felöltöztesse a munka politikájának kék zubbonyába. A dologtalanok és semmittevők korszaka után új munkához fog az ország s kártyavárak építése helyett az egységes nemzeti állam köveihez hordja a téglákat. Lassu munka ez ugyan, de építő munka, nem pedig a meglevő rombolása.

A meglevő rombolása volt a koalíció politikája, a jövődől fölépítése a nemzeti munkapárté. Előbb azonban le kell rombolni ez utolsó politikai korszak minden hazug alkotását. Le kell rom-

bolni a nemzet lelkében is azt a hitet, hogy az a becsületes, hazafias magyar politika, amely az ellentéteket és a békekétlenéget hirdeti és amelyek szavakkal való durva játék révén durván visszaél a nemzet politikai helyzetének lehetőségével. Nem szabad felednie senkinek, hogy ez az ország csak a dinasztiaival együtt és Ausztriával békében állhatja meg a helyét itt Európa ellentés árjában. A szlávok és germánok egymással szemben szinte harci fegyverzetben állanak már s a magyar nemzetet összemorzsolhatná ez az összecsapás, ha kis balkáni államok módjára értelmeznék függetlenségét. Nem az a függetlenségi politika, amely az önállóságot örökös veszélyek és gazdasági egyedülállóság között hirdeti, hanem az, amely az önálló államiságot a dinasztiaival és Ausztriával szemben is érvényre juttatja. Nem a koldus szabadság az igazi függetlenség, melynek fölnie kell az első szakadó záportól, hanem az egyenlő jogu cégtagé, akinek a társával való együttműködés vagyont, gyarapodást, megélhetést és jólétet biztosít.

Jólétet biztosít az ország számára a nemzeti munkapárt programjának végrehajtása. Akik e politikai alakulás élén állanak s Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök személye és programja körül csoportosulnak, biztosítékaik ennek. Elsősorban pedig Tisza István gróf, aki politikai súlyával, ragyogó képzettségével, szónoki erejének minden kiválóságával siet, hogy az új párt hivatoborozza. Ebben az útjában elsőbben is Szegeden járt Tisza István gróf. A délvideknek: Csongrád, Torontál, *Bácsbodrog*, Csanád és Békés polgárságának nagyszámu küldöttsége várta és hallgatta itt Tisza István grótot, aki a nemzeti munkapárt szegedi megalakulását különleges ünneppé avatta.

Ünneppé avatja a közel jövőt Baja város polgársága is. Bizonyos, hogy a bajai politika életében különleges jelentősége lesz a közelebbi állásfoga-

lásnak s ezzel együtt a pártalakításnak. Tisza politikáját korlátlan népszerűség övezi az egész országban, Baján is. Őt év alatt megfordult a közvélemény s ő, aki ellen föltámadt a nemzet, most a legszélsőbb és a legérdekesebb népszerűség dicsőségében tobzódhatnék. Legfőbb becsé Tisza férfias jellemének, hogy a népszerűséget nem személye, hanem politikája népszerűségének tekinti s amikor az ország belátja az ő egykori személyi igazságait, politikáját szögezi a nemzet elé, mondván: ez a boldogulás útja. A nemzeti boldogulás politikáját hirdeti Tisza s ezt a politikát valja vele együtt Baja polgársága is.

Baja polgársága is ott áll majd az új párt táborában.

Tettekben formálódik majdan ki az új párt politikájának minden eredménye. Most még csak a szervezkedés munkája folyik. És Baja polgársága majd szervezetten hirdeti a munka politikáját. A nemzeti munkapárt alakulása itt azt jelenti, hogy a polgárság itt is tette ébred, megszabja céljait, körülhatárolja föladatait és kijelöli politikai gondolkodásának irányát. Baján nem kell meggyőzni a polgárságot, itt csak a meggyőzött és lelkesült férfiak sokaságának az elveket kell tolmácsolni és kifejtetni.

A nemzeti munkapárt, amely közelebb itt megalakul, erősen, szilárdan és önértetesen fog kitartani a következetes, becsületesen nemzeti munka mellett. Baja — és ezt boldogan valljuk — a magyar nemzeti gondolat fészke s hogy e nemzeti gondolat szavait itt hirdetik, az szinte politikai szükség, mert a bajai polgárság magartatása jelentős az egész város, a mi lelkünkötől lelkezett szűkebb pátriánk jövő fejlődésére.

Most munkára kész ez a város, alkotásokra, dologra vágyakozó a polgárság, amely szeretettel köszönti a nemzeti munkapártot, mely azt hirdeti, amit itt hallani kedves s amit ez a józan, megfontolt, hazafias polgárság őszintén gondol.

NAPONTA FRISSEN

PÖRKÖLT KÁVÉ!!!

„Mikádó keverék” finom és zamatos.

Ára kilója 4.— kor.
1/4 kiló 1.— kor.

„MIKÁDÓ“

uj kávéraktára Baján

Stampfl Jenő fűszer- és csemegakereskedésében.

Kávénapypörköldé társaság Budapestben. Központ: VI. Andrásy-ut 35. szám.

„Udvari keverék” kizárólagos különlegességünk.

Ára kilója 5.— kor.
1/4 kiló 1.25 kor.

Mikádó kávé előnye: Öt legjobb kávé keveréke, finom és zamatos, naponta friss, kiadás s ezáltal — olcsó.

A kormány bemutatkozik.

A tanács a kormány mellett.

— Baja város holnapi közgyűlése. —

Héderváry Károly gróf kormánya, a miniszterelnök és az összkormány, a holnapi törvényhatósági közgyűlésen mutatkozik be hivatalosan a bajai városatyáknak. A bemutatkozás leirat alakjában történik, mely bejelenti, hogy a király törvényadta joga alapján a szürke nyugalomba küldte a koalíció kiérdemesült vezéreit és a nemzeti munka kormányát állította az ország élére.

Minden más államban hódolattal, de legalább is illő tisztelettel veszik tudomásul a koronának ezt a törvényes intézkedését, csak Magyarországon, az örökös közjogi sérelmek e klasszikus földjén nőt nagyra az az autonómia szent nevében ütött jogszokás, hogy vitába szállanak az emberek arról, ismerjék-e el az ország törvényes kormányát vagy sem.

Baján most erősen titkolóznak ebben a kérdésben. Kisebb-nagyobb konventikulumok ülnek össze és kávéháztól kocsmáig megoszolnak a vélemények: elfogadják-e a függetlenségi városatyák hétfőn az új kormányt, vagy sem. Ami végeredményében ugyan egészen mindegy, mert az esetleges bajai pereatóli haja szála se görbül a nemzeti munka kormányának. Legföljebb a törvényes hatalom jóindulatát, ezt a mi városunk fejlődésére olyan fölötte kívánatos valamit játszhatná el ez a kicsiny méretű törvényhatóság, ha talán észbe jutna az ellenzéknek a leirat ellen valami tüntető állásfoglalás.

A városi tanács, ez a törvényt tisztelő, békés városmunkára kész testület már eleve számúzi ezt az újabb oly divatos renitenskedést a maga működése köréből.

Javaslat, melyet a holnapi közgyűlés elé terjeszt, úgy szól, hogy

Baja város közgyűlése a Héderváry-kormány bemutatkozó leiratát tudomásul veszi és az új kormányt törvényes és alkotmányos működésében támogatni kész.

Kívánatos, hogy a törvényhatósági bizottság értelmisége teljes számmal jelenjék meg a holnapi, március 14-iki közgyűlésen, hogy határozottá legyen a tanács higgadt és hazafias javaslata.

H I R E K.

Íjabb SZEMZŐ GYULA beiktatása.

— A március 16-iki installáció. —

Évtizedekre visszanyúló hagyományaihoz híven, Baja város törvényhatósági bizottsága március 16-án fényes ünnepségek keretében iktatja be hivatalába az új főispánt, kamjonkai íjabb Szemző Gyulát.

Pártkülönbség nélkül jelenik meg a bajai társadalom színe-java a helyi közigazgatás új vezére előtt, ki viszont — úgy tudjuk — mint a nemzeti munka kormányának küldötte, egy forma szeretettel fogadja Bajáért dolgozni kész táborába mindazokat, akik vele a komoly, hazafias munkát megosztani készek.

Ennek a városfejlesztő munkának az eljöveteleét köszöntjük mi is íjabb Szemző Gyula főispánságával, ki politikailag is egészen közel áll a szívünkhöz, mert eddigi közéleti multja a mindnyájunk által annyi gondolattal istápotl Deák Ferenc hagyatékának rendíthetetlen kultuszában áll.

* * *

A beiktatási ünnepély programját egyébként a következőkben adjuk:

Íjabb Szemző Gyula főispán és kísérete március 16-án reggel 7 óra 17 perckor érkezik Bajára Szabadka felől, Bajáról a reggel 5 óra 55 perckor induló vonattal, dr. Hegedűs Aladár polgármesterrel az élén, küldöttség utazik a főispán elé Bácsbokodig, ahol a főispánt hozó vonatba száll át a deputáció.

A bajai pályaudvaron Meskó László városi tanácsos üdvözi a főispánt, mire a bevontulások következik, diszfogatokkal és bandériummal az élén.

A beiktató törvényhatósági közgyűlést délelőtt fél tízkor nyitja meg a polgármester. Majd a r. k. plebánia templomba vonul a

törvényhatóság, melyhez a főispán is csatlakozik. Vojnits Dániel apátplebános ünnepi misét celebrál, melynek végzetével az ünnepélyes beiktatás következik.

Íjabb Szemző Gyulát küldöttség hívja meg a diszközgyűlésbe és az eskütétel után dr. Felér Lőrinc tb. főjegyző mond üdvözlő beszédet a törvényhatóság nevében. Ezután a főispán programot ad, bezárja a közgyűlést.

Közgyűlés után a városi tisztikar, az egyesületek és társtulok tisztelgése következik, dében félkettőkor pedig diszebéd a Casinóban.

A város lakossága föllöbögözsa és földsisít házaít és így nyilvánítja rokonszenvét az új főispán iránt.

A főispán délután 5 órakor utazik el különvonattal Zomborba.

— Baja—Bátaszék szomszédos forgalom lesz. Az új főispán, íjabb Szemző Gyula még be sincs iktatva a bajai főispánságba és máris egész érdeklődéssel kíséri ennek a városnak minden vágyát és reményességét, melyekért ki-remunkálni kíván és — úgy látszik — tud is. Lapzárkor vesszük híret, hogy az új főispán ígéretet nyert *Hieronymi* kereskedelemügyi minisztertől, hogy a koalíciós rezsim alatt hiába sürgöttet baja—bátaszéki szomszédos forgalom a lehető legrövidebb időn belül meglesz. Az új főispán éleslátása megérezte, mekkora fontosságú a szomszédos forgalom a bajai kereskedelmi piac jövő fejlődésére és ezért sietve emelt szót ez érdeklünkért, mely a nemzeti munka kormányánál meghallgattatásra is talált.

— Vojnits István báró Baján. A szerdai főispáni beiktatás alkalmából, a sok illusztris vendég sorában Bajára érkezik Vojnits István báró főrendiházi tag is. A bárót közel rokoni kötélek fűzi Szemző főispánhoz.

— Baja—Bátaszék—Dombóvár—Budapest. A baja—bátaszéki vasuti hid forgalomba helyezésével tudvalevőleg ezen az uton is lehet jutni Budapestre. Ez az ut ugyan jóval nagyobb, de praktikusabb is, miéért is a közigazgatási bizottság azt kérte a kereskedelmi minisztertől, hogy ez az új utvonali is a tizenkettedik zónába tartozék, akárcsak a Szabadkán át való utazás. Hieronymi miniszter teljesítette a kérelmet és most már Bátaszéken át is ugyanannyiért lehet Budapestre utazni, mint a szabadkai utvonalon.

TÁRCA.

Mikor a napsugarak muzsikálnak.

— A Bajai Hirlap eredeti tárcája. —

Irta: Havas Károly.

Jancsi hosszú lépésekkel járkált az udvaron. Unalmas egyformasággal fordult meg mindannyiszor az észvieses hordó mellett és a lépései fáradtak voltak. Könyv volt a kezében, menés közben mereven előrenyújtotta a fejét és álmosan hadart. A másnapi leckéjét tanulta Jancsi. Tizenégy éves volt és esetlen, vékony lábszárain hosszú nadrág omlott le. Csunya volt ez a nadrág, mint valami kényeszerűségből beváltot ígérte és otromba redőket vetett Jancsi bokái körül. Jancsi néha lekapt a szemét a sorokról és gyengéden, szeretettel nézte a nadrágja csunya, boka körül lehulló ráncait.

Nem tudott tanulni. Forró, bizsergető levegőhullámok uszkáltak a levegőben és az udvaron furcsa parasztvirágok nyíltak. Sárga kakastaréj meg sok olyan más virág, aminek már neve sincs. A virágok erős, kiabáló színeikkel szinte mozogtak az udvarban és ahogy

Jancsi közöttük járt, megremegett a könyv a kezében és a szeme elvétette a sorokat. Fájt a szemének a virágok kiabáló vörös meg sárga színe és a mereven a könyv felé nyuló feje belefájdult a körülette libegő durva illatoktól.

A könyvhajtó a háta mögött nagyot esikor dult. Jancsi nem fordult meg és buzgón, hangosan darálta az értelmetlen sorokat. A könyvhajtón vasárnapi diszbe öltözötten, henyé, pihenő lépésekkel jött ki a Mária. Mária mindegyes lány volt. Az egész héten munkában görbeedett erős, tizenhat éves gerince és Mária az egész héten énekel. Padlósurolásnál és kismosás közben mindig hóbortos operett-nótákat énekel, amikből nem értett semmit és amiket úgy szedett össze az utcán. Most komoly volt az arca és pihenő a lépése, ünnep délutánja volt, nem kellett dolgozni és Mária nem énekelte a hóbortos, értetlen operett-nótákat.

Mária leült a sárga kakastaréjok elé és mosolygott. A mosolygásában valami paraszti közsöntésforma volt. Mária köszöntötte a sárga virágokat, a durva szíu, bántó illatu parasztvirágokat. A padon úgy ült, ahogyan csak tizenhat éves dolgozó emberek tudnak pi henni. Zömök törzsét hátrahajította és piros harisnyákba bujtatott vastag lábával türelmetlenül verdeste a földet. Pihenő és várt. Várta Jancsít,

Jancsi, amikor a lány leült a padra, még hangosabban darálta a könyv sorait. A szavak egymásba keveredtek, a mondatok összebottlottak és Jancsi egy önkénytelen, erős mozbulattal becsapta a könyvet. Tipegő, aprózt lépésekkel ment a lány felé. Mária a szemébe nézett és várt.

Jancsi ott volt a kis pad előtt. Mária nek kemény szoknyája odaverődött a térdéhez és a Jancsi nagy, forrón elboruló, álmódzó szeméi felragyogtak. Finoman rajzolt, sápadt szájaszélre megremegett és a keze anyhén, gondolatlanul nyult a lány felé. A feje előre hajolt és a finom szája félig kinyíllott. Mária mosolygva nézett rá és a Mária nagy, szürke szemében várakozások lobogtak.

A Jancsi lágyan összehajló szájaszélei keményen megrándultak és a szeme szögletében fájdalommal szúrta érzett. A libegő, félig kinyílt szája a lánynak vastag, durva ajkát kereste. Csókolni akart, ahogyan sokat szerető apái csókolták azokat az anyákat, akik sokat sirtak.

És ekkor elkezdtek Jancsi feje körül a napsugarak muzsikálni. A szája szögletében egy kis hegedű szólott, lágy, elhuzott hullámokban, a füle mellett valami dob pergett, ütemesen megszokott meg visszatérő lármaival. A szeme körül egy füvöla sikoltozott, pana-

— **Ambrozovics főispán bucsuzása.** Pénteken, március 11-én bucsuzott a bajai törvényhatóság negyedféltéven át volt főispánjától, dr. *Ambrozovics* Lajostól. A volt főispán emelkedett hangú és bensőséges bucsú-iratának fölolvassása után a közgyűlés jegyzőkönyvében örökítette meg Ambrozovics Lajos főispáni rezsimjét és az erről szóló jegyzőkönyvi kivonatot emlékfóliárra rendelte foglalni. Az emlékfóliátot küldöttség viszi majd a volt főispánnak. A pénteki közgyűlésen Rajk képviselő és Werner Adolf dr. cisztercia igazgató méltatták Ambrozovics főispánt.

— **Hitközségi elnöki jubileum.** Az el múlt vasárnapon ünnepe volt a bajai ir hitközségnek. dr. Bruck Samut ünnepelték, aki immár negyedszázada áll élén a hitközség ügyeinek. Az ünnepélyre küldöttség hívta meg a jubilánst, kit Hesser Gyula üdvözölt, mint az egybehívott diszkyözzvény elnöke. Utána Lemberger Ármán dr. felelős szerkesztőnk intézett beszédet az ünnepelthez, majd pedig dr. Adler Lipót rabbi zárta imával a beszédek sorát. dr. Bruck Samu meghatottan, szép szavakkal válaszolt. Végeztül a jubiláló elnök arcképének leleplezése következett, amivel az ünnepély, melyen a hitközség elöljárói, képviselői és az összes jótékonyegyletek küldöttei megjelentek, véget ért.

— **Oltáregyleti kézimunkák.** A bajai Oltáregylet közszemlére teszi ki azokat a szép kézimunkákat, melyeket a szegény római katolikus hitközségek templomai részére készítették a tagok. A kiállítást a Miasszonyunkról nevezett iskolának zárdái kis-dórájában f. hó 16-án, szerdán délután 2—4-ig lesz nyitva.

— **Bajaiak a szabadka főispánl instalációján.** Szabadka város impozáns, gyönyörű ünnepségek keretében iktatta be szerdán új főispánját, *Purgly* Sándor volt országgyűlési képviselőt. Kedden este a főispán fényes estélyt adott, melyre *Bajáról Hegedűs* Aladár kir. tan. polgármester, *Ertl József* földbírtokos, *Joanovics* Milán, *Major* Károly kir. járásbíró, *Müller* József földbírtokos, *Vojnich* Dániel

szosan visszariadó hangokkal. És a Jancsi feje körül egybeborultak a hangok. Susogó, édesen kacagó melódiákat hallott, amelyekben messzi, nagyon messzi tavaknak a csobogása hallatszott. Közben trombitaszó harsant az agyán keresztül. A Jancsi feje lehanyatlott Máriaának a vállára. Sápadt, vértelen arca érezte a tizenhat éves lánytest melegét. A szemei szomorúan lecsukódtak, az arcán fájdalmas, finom ráncok rajzóldódtak ki és a szája gunyosan mosolygott. Jancsi csókolni akart. A hangok a feje körül egybefonódtak és már csak egy cirpelő, édesen elhunyt magános szózatot hallott. Valami forró, fájdalmasan véres muzsikát. Jancsi arca odaért Mária nyakához. És akkor megpattantak a hangok. Csönd támadt Jancsi feje körül, hideg lustán ráborult csönd. A szemei karikásan felnyitáltak, az orra, a finoman elnyuló orra fájdalmasan összerándult és a szája keserűen eltorzult. Jancsi megérezte a konyhaszagot, a nehéz, fojtó zsirszagot. Nem tudott csókolni.

Fáradtan, húzott lépésekkel kezdett sétálni. Mária szomoruan, ostobán tépdeste a sárga, durva illatu kakastaréjokat, a csuf parasztvirágokat. Jancsi száján el nem égett csók remogett. Jancsi tizenégy éves volt és fáradt uri szeme haragosan, elkeseredetten nézte vékony lábászára lehulló hosszú nadragjának csuf ráncait. Jancsi siratta a bokája körül verődő undok ráncokat.

apátjelbános, Willmann János mérnök, Schön Géza nagykereskedő és Koller Deszö rendőrkapitány jelentek meg. Ugyanez a küldöttség vett részt Baja képviselőtében a szerdai instaláció. A főispán előtt a polgármester tolmácsolta Baja város rokónérzését, *ifjabb Szemző* Gyula, Baja város főispánja Bács megye küldöttségével jelent meg a szabadkai beiktatáson.

— **A gimnáziumi ismeretterjesztő előadás,** az előadó gimnáziumi igazgató betegsége miatt a husvét utáni első vasárnap lesz megtartva.

— **A Casino szabadságklomája.** Március 15-én, kedden este — a hagyományokhoz híven — ünnepi vacsora lesz a Casino-ban, mely alkalommal *Bányai* Boldizsár cisztercita tanár mondja a hivatalos pohárköszöntőt.

— **Doktorátus.** *Halász* József bajai ügyvédjelöltet ma, szombaton avatták jogtudorrá a kolozsvári tudományegyetem jogi fakultásán.

— **Március 15-ike a tanítóképzőben.** A tanítóképző tanártestülete és ifjusága március 15-ének emlékét hazafias iskolai ünnepély keretében üli meg. Ez ünnepélyre, mely már cius 15-én, kedden délelőtt 10 órakor lesz, mely tisztelettel hívja meg a nagyérdemű közönséget az igazgatóság. Az ünnepély műsora a következő: 1. Riadó. Czuczor Gergelytől. Zeneje: Révly Géától. Éneklí az ifjuság. 2. Emlékbeszéd. Mondja Geyer Béla IV. b. o. tanítónövendék. 3. Magyar vísélet. Népdal. Éneklí a gyakorló népiskola I—II. o. tanulói. 4. Nagy idő: tanuja. Páros jelenet Balla Miklóstól. Személyek: Öreg honvéd Somssich Sándor IV. a. o. tanító növendék. Kis fiu Szabó László IV. o. népiskola tanuló. 5. Magyar nemzeti dalok. Előadja az ifjusági teljes zenekar. 6. Damjanich katonája. Irta: Rákosi Viktor. Elbeszéli Dsmuth Lajos IV. a. o. tanítónövendék. 7. Bucsú. Birtalus Istvántól. Két szölamra éneklí a gyakorló népiskola III—IV. o. tanulói. 8. Rákóczy induló. Huber Károlytól. Éneklí az ifjuság. Zongorán kíséri Bárdy Lajos I. b. o. tanítónövendék.

— **Ünnepély a belvárosi iskolában.** A belvárosi állami elemi népiskola március 15-én délelőtt fél 9 órakor a polgári iskola tornacsarnokában az alábbi programmal ünnepélyt tart. Program: Himnusz. Éneklí a III—IV. oszt. növendékek. Az igazgató megnyitó beszéde. Honfidal. Három szólamban éneklí az V—VI. oszt. növendékei. Ünnepi beszéd. Tartja Olács György áll. tanító. Nemzeti dal. Szaválja Prigly Béla IV. o. t. Magyar helyen, az alföldön születtem. Négyes szólamban éneklí az V—VI. oszt. tanulóit. Nemzeti szin. Szaválja Willmann Aurél IV. o. t. Szózat, négyes szólamban éneklí az V—VI. oszt. növendékek.

— **Uj bírósági jegyző.** Az igazságügyminiszter dr. *Assódi* Imre gyulai törvényészéki joggyakornokot a bajai kir. járásbíró-sághoz jegyzőnek nevezte ki. *Bistyák* Ferenc doktor bajai járásbírói jegyzőt a szabadkai törvényszékhez helyezték át hasonló minőségben.

— **A megyei irodalmi társaság közgyűlése.** A Bács Bodrog Megyei Irodalmi Társaság Zombornán, március hó 31-én délután 6 órakor, a Polgári Kaszinó tanácstermében az ötödik rendes közgyűlést tartja. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztárosi jelentés. 4. Számvizsgáló-bizottság jelentése. 5. Pénztárosnak a felmentvény megadása. 6. Kötségszavat előirányzása. 7. Tiszteletbeli tag választása. 8. Pénztárnok, esetleg alpenztáros választása. 9. Indítványok, melyek az elnökhöz 8 nappal előbb nyújtandók be. 10. A jegyzőkönyvi hitelesítő: kijelölése.

— **Bajai siketnémák elhelyezése.** Az államilag segélyezett gyermekek siketnéma intézetben a siketnéma gyermekeket hangos beszédre és egyéb elemi ismeretekre tanítják, hogy érdemes, hasznos és munkás polgárai legyenek a hazának. Ez emberbaráti intézetben a siketnéma gyermekek elhelyezést nyerhetnek, amennyiben a szülők ez iránti kérényüket folyó év június hó 1-ig az államilag segélyezett szvedei siketnéma intézet igazgatóságához, avagy Baja város tanácsához betérjeszik. A siketnéma gyermekek oktatása érdekében felkéri a polgármester a szülőkét és a város közönségét, hogy a város területén levő 6—10 éves siketnémák gyermekeket dr. Fehér Lőrinc aljegyzőnél jelentsek be.

— **Lapunk mai számbában** megjelent *Faktor* konyhakincs hirdetésre felhívjuk a t. háziasszonyok küönös figyelmét.

— **Villanvilágítás Bajmokon.** Bajmok község képviselőtestülete szombaton délután tartott közgyűlésében óriási lépést tett a haladás felé. Elfogadta ugyanis a bajmoki Sorg malom részvénytársaságnak az egész községnek villannyal való bevilágítására tett ajánlatát. Nagy mértékben fogja ezen fontos újítás, a külöben is rohamosan szépülő Bajmok fejlődését fellendíteni.

— **Pásztorj** csász. és kir. udvari szállító virágkereskedése Budapest, VIII., Rákóczi ut 3. szám. Képes árjegyzéket kívánatra díjtalanul küld.

— **Csalódni emberi dolog,** de nem okvetlen kell. Ha *Réthy* névre figyelünk, úgy nem csalódnunk, hanem eredeti *Pemetefü-cukorkát* kapunk *60 fillérért*, mégpedig egy kedvelt régi magyar háziszert, mely *köhögés, rekedtség, hurutos lántalmak sok ezer esetében kitűnően bevált.* De vigyázzon, hogy a doboz és a cukorka minden darabján rajta legyen a *»Réthy«* névre.

— **Szülőbirtokosainkhoz!** Nagy Gábor szülő nagybírtokos augusztus hóban felhívat intézett a fővárosi lapokban, hogy az általa 20 év óta tenyésztett Delaware faj szülőnek termését az idén, amídön az ország összes szülőtermését a betegségek majdnem teljesen lepusztították, a helyszínen tekintsek meg s győződjének meg, hogy a Delaware szülőit telt állítatosok a valóságban teljesen megfelelnek. Ezen felhívásra az ország bor-vidkeiről tömegesen utaztak Kőlyra, sőt egyes borvidékek 10—16 tagu küldöttséget is küldtek tanulmányozás végett. Minden látogató a helyszínen annyira el volt ragadtatva, hogy nyomban nagyobb mennyiséget vásároltak, sőt egy nagybírtokos 200.000 darabra tett megrendelést. Oly sok előnye van a világhírű Delaware szülőnek és borknak, hogy t. olvasóink saját érdekükben cseleksenek, ha meghozatják Nagy Gábor, Kőly. (Bihar m.) képes árjegyzékét, melyet ingyen és bérmentve küld.

Glosszák egy felolvasáshoz.

— Tordai Ányos dr. a modernekről. —

Mindvégig magas színvonalon álló és a maga igazát meggyőződéssel és meggyőzni akarással kísérő értekezést tartott a bajai főgimnázium szabadluciumában *Tordai* Ányos dr. A legujabb költői nemzedék Ady Endrét és követőit, az ugynevezett moderneket vette finom bonckése alá Horváth és Kenedi szellemében, soha bánótan nem lépve át a tárgyilagosság keretét s ott ahol szerinte helyénvaló, az elösmérséssel se maradt adós.

Bár elismeréssel hajlunk meg, Tordai doktornak, a dolog mélyére hatni törekvő kutatásai előtt, engedje meg az előadó, hogy ez alkalommal elmondjuk a tárgy körül való egyéni véleményünket is.

Minden kornak és minden időknek megvannak a maga excentricitásai, amelyekről előre nem lehet tudni, hogy tényleg azok-e, vagy csak azoknak látszanak. Várni kell, míg kiforrja magát egy-egy ilyen különleges irány, tud-e, alkot-e valami maradandó, valami becseset.

Láttuk, hogy a szobrászatban a szecessió, a festészetben — a tárgyunkhoz oly közel álló — neo-impressionisták hosszabb-rövidebb élet után már-már haldokolnak, nem bizonyulnak életképeseknek. A költészetben a »holnaposok«, szakítva a hagyományokkal, minden bilincset jelentő szabályt figyelmen kívül hagyva, új utakon, mindig magukból merítve és magukat adva, akarnak feljutni a Parnasszusra. Természetesen, minden ilyen forradalmi alakulásnak megvannak a maga ellenforradalmi és időbe kerül míg egy kis körrel is megtudják értetni és elfogadhatóvá tenni ujszerű irányukat. A modernisták is sokat küzdöttek, de ma már nem lehet tagadni, hogy sokan követték és még többen elfogadják.

Három lényeges kifogás van ellenük. Hogy nem ápolják, sőt negligálják a hazafias érzést, hogy erotikusok és hogy sok helyen nehezen érthető, azaz érzések és gondolatok kifejezései mesterkélték. Hogy ezek többé kevésbé megvannak a költeményekben, jóhiszeműen tagadni nem lehet, csak azt szeretnők bizonyítani, hogy ezek nem olyan veszedelmesek és hogy ezek mellett is a költemények tulnyomó részben gyönyörködni tudnak.

Nem a száraz gondolkodásán elveire helyezik a fősúlyt, inkább a hangulatkeltésre. Ki nem fejezett, de megértett tendenciájuk, hogy az olvasó ugyanazt a hangulatot élveze az olvasáskor, mint ami annak megírásakor bennük élt, s ezért a sok színes jelző, a szavaknak sokszor merész egymás mellé rakása, ami mind hangulatkeltésre szolgál. Ha nem az ars poetika elavult szabályaival mérjük az írásaikat, akkor meg is értjük őket.

Az ő költeményeik husból és vérből valók, viaskodók, eszmekörök olykor szomorúságot is idéznek föl, de az a fájdalom mint sok más egyéb gyönyörűség is.

A hazafias érzést ne féltsük a költeményektől. Ma más idők vannak és más emberek. A leányokat se féltsük, ők ugyis sok mindent tudnak, a megértők mindent megértenek, a hasznosat előnyükre fordítják, a salakot emberben és dolgokban távol tartják vagy eltasztják maguktól, a meg nem értőknek pedig azért nem árt, mert nem értik.

A szép költemény gyönyörködtet, felüdit s ha valami fájdalomnak hozzámenekülünk, megnyugtató, sokszor elviselhetővé teszi azt, nem bán, nem rombol s az edzetekben nem okoz dissonanciát. Az a néhány ábrándos lélek pedig, aki e költemények vagy más költemények hatása alatt szerelenségre csap, esetleg eltéríti helyes életfelfogásától, nem tesz semmit, a nagy többség érintetlen marad ez irányban.

Néhány évvel ezelőtt Rómában egy dús-gazdag hercegi család husz éves tagja Leopárdi és Musset költeményeinek hatása alatt agyonlőtte magát s hányan lesznek buskomorrá, életuntá állítólag Schoppenhauer pesszimistikus, vagy Nietzsche mindent tudó világnézetétől, de ezeket az eseteket nem érdemes és nem szabad figyelembe venni, éppen úgy, mint azt a szerelmes ifjút, aki mert viszonzására nem talál, nem az életben, hanem a megsemmisülésben kerestett kárpótlást. Ezek patológiai tünetek s a beteges lények amugy is kerestek és találtak volna kibuvót és menekülő utat az életből.

Igaz, sokszor igazunk van, mert az erőszakal és hivatás nélkül előre törtétek ellen igenis

küzdni kell, de általában az a legnagyobb baj, hogy tudományban, művészetben, irodalomban és az élet bármely nyilvánulásában sokszor ok nélkül gyanakodók vagyunk. Mindenben és mindenkiben kételkedünk, míg valamilyen a tömeg is el nem ösmer, míg át nem megy a köztudatba és hány igazi tehetség pusztul el, lesz semmivé már csírájában, mert az ellene fellépő áramlatok képtelen harcba szállni s mert nemesebb érzése s az ő igazában való hite nem tartotta magához méltónak a küzdelmet.

A »holnaposoktól tehát ne féljünk és ne féltsünk senkit, hanem várjunk, tud-e, alkot-e valami maradandó becsüt az ő irányuk, vagy csak muló gyönyöröket okoznak, mint annyi más. Költők ők és rajongók, akik a lelküket, a szívüket akarják belőnteni az életbe.

És az a hitem, hogy mind, akik vagyunk, költők és rajongók, buddhisták és mohammedánok, istenthivők és istenttagadók más-más uton és sokszor öntudatlanul, de egy cél felé törekszünk, boldogulni és boldoggá lenni, nemesebbet és mind nemesebbet alkotni.

Ez a város valóban előljár az eszmék tisztázásában, melegen ápolja a művészetet, nemcsak a zene minden ágában gyönyörködtet, hanem a tudományt népszerűsítve, az ismeretet fejleszti, tökéletesíti.

Csak előre vagy hátra, de ne álljunk egy helyben, az akció mindig reakció szül s a reakció aktóra készíti az embert, a megértésből, vagy megemérettől mindig származik valami jó a közre, mindig van valami haszon a kárból is. Nagyon egészségesek ezek a viták.

Itt minálunk egészséges áramlat, egészséges kultúrélet folyik és ahol egyik is, másik is talál valami szépet, ott jóra és hasznosra is fogunk akadni.

Bródy Béla.

Segédszerkesztő: Spitzer Zoltán.

N y i l t t é r . *)

GUBER FORRÁS
A LEGKÖNYNYEBBEN EMESZTHETŐ

ARZÉNES VIZ
VÉRSEGENYSÉG SÁPKÖR
IDEGGYENGÉSÉG
ÁLMATLANSÁG
ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI
ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAK, DROGUERIÁK ÉS ÁSVÁNYVÍZKERESKEDESEK BEN

Igen jó eredménnyel alkalmazzák

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SÁVANYUVÍZ

A Júpiter gyümölcs a légutak megbetegedésénél, a garat és hörgők hurutjánál, tüdő- és mellhártya-gyulladásnál.

*) Az e rovatban közlöttétek nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

1910-es modellünk újításai:

Intenzív lángzó Gyorsan forral. Kevés szeszt fogyaszt. Erős alkatrészei kivethetők és tisztíthatók. Művészi galvanbronz kivitel. Hozzáadva biztonsággyorsfűzőnk eddigi előnyeit, a

„Rops” 1910 a jelenkor legszebb, legértékesebb, legbiztosabb és legtakarékosabb asztali tűzhelye. Ha feldúl, elalszik. A szesz ki nem folyhat!

Ára Budapestén 4— korona.

Régi, használt példányokat a gyár 2 kor. 50 fillér ráfizetéssel 1910-es modellre cseréli át. — Kapható minden szakmába vágó üzletben.

„ROPS” Fémáru gyár Részvénytársaság
Budapest, V., Vározi-ut 74/5.
Helyi elárúsító: EISENBERG KÁROLY.
Képviselek vidéken kerestetnek.

Állami felügyelet alatt. Alapított 1892.

GERŐ FERENC
katonai előkészítő intézete
BUDAPEST.
VII. Rózsá-utca 33. :: Telefon 79-34.

Előkészít 6 és 10 hónapra terjedő tanfolyamon az egyéves önkéntes-ségre képesítő vizsgálatra.

Beiratás napenként d. u. 4-7-ig.
Vasárnap d. e. 10-1-ig.

Vezerfonal a tanuláshoz kapható: ára 12 korona.
Prospektus díjtalan.

2323/1910. sz.

Temesvári vásár-hirdetés.
Az idei temesvári Szent-József országos vásár

folyó évi március hó 17-étől bezárólag március hó 21-éig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra f. évi március hó 17-től, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1910. évi február hó 8-án.
A városi főkapitányságtól:
Beé Ferenc, főkapitány.

N y o m d á s z
és
K ö n y v k ö t ő
tanulók
felvétetnek
Kollár A. nyomdájában.

Magyar Vulkáncementgyár Részvénytársaság

Központi iroda: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. — Telefon-sz. 107-16.

Gyártelep: Selyp. — Telefon: Hatvan 46.

Ajánl: Elsőrendű Selypi portlandcementet, Vulkánportland cementet, kitünő minőségűt, mely a portlandcement szabványait 50°-kal túlhaladja.

„Faktor“

KONYHAKINCS!

Magyar találmány! Világszabadalom!
Hazai gyártmány!

1 drb 50 fill., vidéken 4 fillérrel drágább.

A Faktor egy gyorsfőző, a főzőedényt kormozás és lepattogás ellen teljesen megvédő acéllemez.

- FAKTOR pótolja a tűzhelykarikákat védi az edényt a szobattüz érintésétől és gyorsabban főz
- FAKTOR védi az edényt a bekormozástól, mialta a konyha tiszta marad
- FAKTOR használat által nem pattog a zománc
- FAKTOR megtakarít egész évi használatnál a gyorsfőzés által tüzelő és sűrítőanyag, edény stb. legalább 50 kor.
- FAKTOR 3 nagyság, kaph 19—20—21 cm, tehát minden tűzhelyre alkalmazható
- FAKTORból 2 drbot is szállítunk 1 kor. 20 fillér beküldés után!

Ügynökök (nők is) esetleg egyedárúsított vidéken kerestetnek, kik havonta 2-300 koronát kereshetnek.

Felvilágosítást nyújt:

FAKTOR főügynökség Budapest, Lipót-körut 25.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el.

Kapható Baján: Bauer Adolf, Gyarmati Emil, dr. Makray László, Gyöngyössy László gyógytáiraiban.

Értesítés.

Bevásárlási utamról visszatérve, tisztelettel értesitem a nagyerdemű uri közönséget, valamint nagyrebcsült vevőimet, hogy a közlekedő tavaszi és nyári időnyre a legkiválóbb

eredeti angol és hazai gyártmányu

szövet ujdonságok már dus választékban raktáromra érkeztek, amelyek feldolgozására elsőrangú munkaerőkkel rendelkezem.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Dávid Jakab Fia

férfi szabó.

Téglagyár

2 hold szőlővel, kedvező feltételek mellett

eladó

esetleg bérbe is kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad **Egedy József** PÉCSBOGOTA.

U. n. Szabadszentkirály (Baranya m.)

Miért legjobb és miért legolcsóbb a Sztraka-féle Menthol fogszappan? Legjobb azért, mert kellemes ízű fogszappan a fogkölekedést eltávolítja, a száj savanyú és rossz ízét felrisszítja, felüdíti, végül átható, desinfizáló erejével a fogszúvasodást megakadályozza. — Legolcsóbb azért, mert mindennapi használat mellett is eltart eredeti hatásából állás közben semmit sem veszít. Kapható: gyógytárakban és drogériákban 1 koronáért.

Kapható:

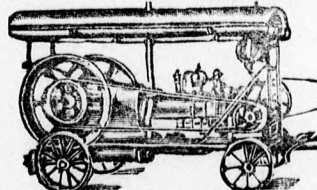
Gyarmati Emil gyógyszertárában BAJÁN.

Gazdák!

Motorok!

Gőzgépek!

Ha elsőrendű gépet akarnak venni, kérem jenek árjegyzékét európaszerte hírneves magánjáró és vontatható benzinlokomobilok, magánjáró és vontatható gőzlokomobilokról. Teljes scéplőkészletek!

Benzinmotoros kötőró és faaprítógépek vontásra és magánjáró szerkezettel. Stabil benzinmotorok. Szívógáztelepek. **KELLNER és SCHANZER** Budapest, V. ker., Aulich-utca 2. szám. Sürgönyeim: „Világosság” Budapest.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult küszvényéni, oszónál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be vásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van oszomolva. Ára üvegekben K—50, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerésznél kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Dr. Richter gyógyszertára az „Arany orszlához”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Aki legjobban szerkesztett, teljesen független nagy napilapot jártni óhajt, fizesse elő Az Újság-ot!

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	„	K 28.—
Félévre	„	„ 14.—
Negyed évre	„	„ 7.—
Egy hónapra	„	„ 2.40

Az újság terjedelme rendszeren
28-32-36 oldal. Vasárnap és
ünnepnapokon **60—100** oldal.

MEGRENDELÉSI CIM:

Az Újság kiadóhivatala
Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 54-ik szám.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV- ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-
és
RAJZSZERRAKTÁR.

Az 1900. évi
iparképzésen

aranyéremmel
kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSZET.
A „BAJAI HIRLAP” kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésemben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek-,
dizsművek-, ifusági iratok, képes
könyvek-, imakönyvek, mindennemű
tan- és segédkönyvek-, térképek-,
földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajz-
papirok, író- és rajz-
szerek, vonalzott üzleti
könyvek nagy választékban a legjutányosabb
árakon beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi
hirlapokra és folyóiratokra
előfizetések az eredeti
áron elfogadtatnak.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel létszerűen állít elő
műveket, folyóiratokat, bál- és la-
kodalmi meghívókat, eljegyzési kár-
tyákat, névjegyeket, számlákat,
levélpapírokat, levélbori-
téseket, körleveleket,
gyászjelentéseket, árjegy-
zekeket, falragaszokat, stb.
fekete és színes nyomással.

Nagy raktár községi, köz-
igazgatási, ügyvédi és
egyháznyomtatványokból
Bármilyen könyvnyom-
dalmunkák a legolcsóbb
áron vétetnek fel.

Könyvkötészetem

Dizsművek, Folyóiratok,
mindennemű könyvek
egyszerű és díszes bekötésére,
továbbá
képkeretek, (Passepartous)
íróaljszatok, stb.

előállítására van berendezve.